

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ

Т. 1

**XI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів
24-25 жовтня 2025 року, Одеса**

MUSIC AND CHOREOGRAPHY EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIETY'S CULTURAL DEVELOPMENT

A collection of scientific works based on the materials of the XI International Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students, Odesa, 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези XI Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(24-25 жовтня 2025 р.)**

1 том

ОДЕСА 2025

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку
суспільства.** Матеріали і тези XI Міжнародної конференції молодих учених
та студентів (Одеса 24-25 жовтня 2025 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені
К. Д. Ушинського, 2025. — 237 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського». Протокол № 6 від 27.11.2025 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик
навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної
підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ірина ЛЕВИЦЬКА

4. Стрілецькі та повстанські пісні: історія створення та автори аранжування / Укл.: Іздепська-Новіцька М.І., рецензент Гринчук І.П. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018. 60 с.

5. Черевик М. Актуальні виклики до організації виховної роботи в загальноосвітній школі // Теорія та практика мистецької едукції у цивілізаційних викликах сьогодення: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції / ред.-упор. З. Гнатів, Т. Медвідь. Дрогобич : ДДПУ ім. Івана Франка, 2024. С. 200–205.

Руслан ЗІНЕВИЧ,

викладач кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної підготовки, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МИТЕЦЬ І ЙОГО ДУХОВНА МІСІЯ

(на прикладі творчості Владислава Горая)

Проблема духовної місії митця в сучасній українській культурі набуває виняткової актуальності в умовах війни та кризових суспільних змін. У ХХІ столітті митець не може залишатися осторонь подій, що визначають долю нації, – він стає носієм моральної сили, голосом правди, духовним орієнтиром. Одним із таких митців був Владислав Горай – співак, для якого мистецтво стало формою служіння. Його творчість є прикладом правдивості в мистецтві, людяності в щоденності, етики, яка не залежить від суспільного контексту.

Мистецтво як духовна опора суспільства.

Мистецтво — це простір, у якому людина шукає сенс і рівновагу. В умовах війни воно виконує терапевтичну й об'єднавчу функції, сприяючи духовному виживанню нації. Як зазначав Євген Маланюк, «справжнє мистецтво є актом духовного очищення». Сучасний український митець, діючи в ситуації граничних викликів, змушений відповідати на запит суспільства не розвагою, а сенсом. Владислав Горай став прикладом митця, який сприймав сцену як простір моральної дії, а не публічного ефекту.

Ранні роки творчості.

Його життєвий і професійний шлях – це шлях любові до музики і до Батьківщини. Зростаючи в атмосфері поваги до української культури, Владислав змалку відчував: спів – це не ремесло, це форма духовного діалогу з народом. І саме ця позиція сформувала його як артиста. Його любов і вдячність до педагогів – зокрема Миколи Огренича в одеській консерваторії а також першого наставника у Вінниці Валентина Бородуліна – була щирою, живою. І ті, хто його вчив, були горді ним як особистістю, не менш, ніж як

вокалістом. Від них він перейняв розуміння співу як молитви, а не просто демонстрації технічної вправності. Цей підхід сформував його сценічний стиль – стриманий, шляхетний, але внутрішньо напружений. Владислав не просто виконував українські пісні, романси – він жив ними. У його трактуванні вони звучали як глибоко особисті сповіді, як діалог із традицією, з народом, із власною історією. Його інтонація завжди «вкорінена» в українську мелодику, в мову, у специфіку емоційного коду нашої культури. Це не було випадковістю – це було свідоме служіння національній музиці, її духовне відродження через живий голос.

Свій творчий шлях на театральній сцені Горай починав із ролей другого плану паралельно працюючи солістом одеської філармонії, ще студентом виступаючи на незлічених концертах. Тому без перебільшення можна сказати, що вся Одеса чула голос Горая. І, ставши справжнім майстром сцени, коли Владислав почав виконувати провідні ролі тенорового оперного репертуару, його високе ставлення до мистецтва не дозволяло диференціювати ролі за важливістю, першо- або другорядністю. Музика при цьому відігравала найважливішу роль.

Владислав Горай: мистецтво як форма служіння.

Горай належав до рідкісного типу артистів, у яких естетика поєднується з етикою. Театральна сцена була для Владислава не просто простором виступу, вона була чимось значно більшим – молитвою, діалогом з людьми, пошуком спільної тиші й глибини. Він ніколи не виходив на сцену для того, щоб вразити – він виходив, щоб промовити, передати, розділити емоції.

І є виступи, які назавжди залишилися в пам'яті – не лише як музичні події, а як художні символи. В рік початку повномасштабної війни в Україні в одеській опері поставили оперу «Катерина» О.Родіна. Роль лірника Перебенді у виконанні Владислава Горая в опері – це важливий художній образ: мандрівний кобзар, співець правди, народної мудрості, голос совісті.

Горай не просто співає, а й глибоко вживається в образ. Його Перебендя – це нестаріючий провидець, який несе правду крізь століття; недарма роль Перебенді отримала центральне драматургічне значення.

Говорячи про символізм виконання, дуже важко виокремити якусь одну роль. Будь-який образ у виконанні Владислава стає символічним – так, його Рудольф («Богема» Дж. Пуччіні) відтворює надзвичайно щирий, світлий образ митця, що безсилий перед реальністю; не менш вражає й образ Неморіно («Любовний напій») Г. Доніцетті. У виконанні В. Горая – це не простодушний селянин, а втілення чистого серця, яке вірить у чудо. Партія Фауста («Фауст» Ш. Гуно) є однією з філософських вершин оперного мистецтва, і Горай вмів вкласти в неї ідею важкого духовного вибору, що здатний символізувати сучасну людину, котра губиться у пошуках між розумом і мораллю. Образ Герцог Мантуанського («Ріголетто» Дж. Верді) дозволяє співаку вказувати на облесливу владу, що одягає маску чарівності, за якою ховається моральна порожнеча. Горай грає не просто спокусника, а символ небезпечної харизми,

що руйнує долі.

І в кожній із зіграних та проспіваних ролей Владислав не тільки демонстрував професійну майстерність, а й створював певні моральні настанови.

Митець у час війни: духовна зброя слова й музики.

Повномасштабна війна змінила призначення мистецтва – воно стало зброєю духу. Митець нині не лише творить, а й свідчить. В умовах війни та загальної цивілізаційної кризи особливого значення набуває діяльність митців – представників оперної, симфонічної, камерної, диригентської та композиторської шкіл, які через високе мистецтво формують духовну опору нації. Академічна оперна сцена в Україні стала не лише простором естетичного переживання, а й важливою складовою культурного фронту, що підтримує моральний стан суспільства, зміцнює віру в перемогу і зберігає тяглість національної традиції.

До кола сучасних українських митців, які активно репрезентують українську культуру у світі, належать Оксана Дика, Людмила Монастирська, Андрій Бондаренко, Олександр Цимбалюк, Віталій Білий, Оксана Линів, Микола Дядюра, Володимир Сіренко, Андрій Юркевич, Антоній Баришевський, Дмитро Ткаченко та інші, чия виконавська діяльність ґрунтується на поєднанні професійної досконалості з глибоким відчуттям національної місії.

У композиторській сфері духовна місія мистецтва реалізується у творчості Євгена Станковича, Мирослава Скорика, Валентина Сильвестрова, Віктора Степура, Ганни Гаврилець, Золтана Алмаші, Олександра Родіна. Їх твори відзначаються глибокою філософічністю, зверненням до теми національної пам'яті, свободи та духовного опору.

У контексті національно-визвольної традиції українське академічне мистецтво виступає не лише як естетичне явище, а як форма духовного супротиву. Від Миколи Лисенка, Кирила Стеценка, Миколи Леонтовича – творців української музичної класики, які утверджували ідею свободи через красу, – до сучасних виконавців і композиторів, які продовжують їх справу, простежується єдина духовна лінія – служіння народові через мистецтво.

Етичний образ митця: людяність як критерій таланту.

Найцінніша спадщина Владислава Горая – це не лише його записи чи виконані ролі, а його людяність. Сучасники згадують його як надзвичайно скромну, уважну до людей, безкорисливу особистість. Його поведінка була продовженням його мистецтва. Горай не декларував духовність – він жив духовно. Його приклад свідчить, що справжній талант неможливий без моральної основи. У цьому полягає головна етика митця – бути чесним перед собою, публікою і Богом.

Мистецтво як акт катарсису.

Мистецтво Владислава Горая є простором надії. Кожен його виступ перетворювався на сповідь і, водночас, на обряд очищення. Його спів діяв як

духовна терапія: у ньому звучали любов, жаль, прощення, віра. Коли українці переживають втрати і руйнування, такі митці, як Горай, стають символами незламності духу. Вони нагадують, що перемога починається з внутрішньої сили, з уміння співати навіть тоді, коли болить душа.

Досвід Владислава Горая свідчить, що сучасний український митець має виконувати комплексну місію – художньо-естетичну, виховну, духовну. Його завдання – не лише створювати мистецтво, а зберігати людяність у світі, який її втрачає. Творчість Горая постає прикладом синтезу професійної майстерності, національної свідомості й духовної глибини. Він залишив по собі не лише мистецьку спадщину, а й моральний дороговказ для майбутніх поколінь.

Владислав Горай був і назавжди залишиться вірним сином України. Його любов до рідного краю, до української культури, до людей була безмежною. Гіперболізоване почуття правди і справедливості не дозволяло йому залишатися байдужим до долі власного народу. Він долучався до культурного спротиву, тому його сценічна діяльність у цей час була продовженням громадянської позиції. Він вважав, що мистецтво здатне підтримати людину тоді, коли матеріальні опори руйнуються. Саме тому його спів ставав молитвою за життя – не естетичною демонстрацією, а високим духовним актом.

У цьому полягає головний висновок: духовна місія сучасного українського митця – через мистецтво утверджувати правду, гідність і віру в людину та в майбутнє нації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2004.
2. Костенко Л. Берестечко. Київ: Либідь, 1999.
3. Родін О. Катерина: опера на 2 дії за мотивами поеми Т. Шевченка. Одеса, 2022.
4. Офіційний сайт Одеського національного академічного театру опери та балету. URL: <https://opera.od.ua>.
5. Одеський національний академічний театр опери та балету. Історія і сьогодення / За ред. І. Рябова. Одеса: Астропринт, 2022. 180 с.
6. Свідчення колег та сучасників Владислава Горая (усні джерела, 2022–2024 рр.).
7. Синельникова Л. Владислав Горай: шлях служіння мистецтву. Мистецтво і час. 2023. № 2. С. 45–50.
8. Українські митці на культурному фронті: аналітична довідка / Упор. І. Костенко. Київ: Український культурний фонд, 2023. 47 с.

ЗМІСТ

Kisiel M.	
Pielęgnowanie dziedzictwa narodowego sztuki muzycznej w Polsce w kontekście transmisji międzypokoleniowej.....	4
Реброва О.	
Навчання через дослідження у контексті мистецької освіти.....	8
Русяєва М., Федорець М.	
Аксіологічний підхід у підготовці майбутніх викладачів мистецьких шкіл до формування музичної культури учнів.....	12
Гринчук І., Іздебська-Новіцька М., Крих Я.	
Укладання вокального і хорового репертуару: сучасні виклики.....	16
Зіневич Р.	
Сучасний український митець і його духовна місія (на прикладі творчості Владислава Горая).....	20
Рябуха С.	
Музична режисура у педагогічній практиці оперної студії.....	24
Гринчук І., Яременюк О., Томин І.	
Укладання репертуарних списків: методичний аспект.....	27
Брила М.	
Еволюція чардашу в сучасній сценічній хореографії.....	30
Feng Shichao	
表達手段作為藝術形象概念寶庫的屬性：方法論層面.....	33
Коваль С.	
Вплив воєнного стану на сучасне хореографічне мистецтво.....	35
Барановська І., Барановський Ю.	
Інтеграція народного інструментарію в освітній процес: методичні інновації навчання гри на сопілці та кларнеті.....	38
Лю Чжигу	
Вокально-педагогічний саморозвиток майбутніх викладачів: у пошуках теоретико-методологічних засад.....	41
Юй Ціцзя, Горожанкіна О.	
Розвиток етюду у фортепіанному мистецтві Китаю.....	44
Брашован А.	
Українська патріотична пісня – жанрові ознаки та педагогічний потенціал.....	47
Федорець М., Ван Ілун	
Кобзарське пісенне мистецтво як чинник становлення національної культури України.....	56
Самохіна С.	
Символіка прелюдії і фуги до мажор Й.-С. Баха з першого тому ДТК: до	